

Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Konsernijaoston alaisen toiminnan talousarvioesitys 2027

Vastuualueet: hallinto, henkilöstöpalvelu, talous- ja omistajaohjaus, tietohallinto, Kuopion Tilapalvelut

Merkkien selitykset

++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus	- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus	-- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
0 Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan	

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2035 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kestävä kasvu - Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä - Koulutus ja osaava työvoima - Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen - Vaikuttaminen ja tunnettuus	++ +	Tiivistyvä oppilaitosyhteistyö vahvistaa osaavan työvoiman saatavuutta ja kaupungin vetovoimaa työnantajana. Talouden vakauden vahvistaminen, investointien hallinta, omistajaohjauksen kehittäminen ja vaikuttavat hankinnat tukevat kaupungin kilpailukykyä ja elinvoimaa.
2	Elämänvoima - Laadukas kasvatus ja opetus - Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat - Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	++ ++ + +	Kaupungin palveluiden järjestämistä tuetaan yhteisten palveluiden vastuualueiden käytettävissä olevin keinoin. Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö tukee ja mahdollistaa laadukkaiden, yhdenvertaisten ja turvallisten palvelujen järjestämistä. Taloudellisesti kestävä toiminta mahdollistaa palvelujen järjestämisen ja tukee kuntalaisten hyvinvointia välillisesti. Palveluprosesseja tuetaan järjestämällä kustannustehokkaat ja tietoturvalliset ICT-palvelut.

		+	Kaupungin toimitilat ovat kustannustehokkaita sekä terveellisiä ja turvallisia.
3	Muutosvoimainen työyhteisö - Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö - Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita - Kestävä talous	++	Vahvistaa pitkäjänteisesti henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja uudistumiskykyä sekä johtamista.
		++	Talouden tasapainottaminen ja hankintojen strateginen johtaminen vahvistavat tuottavuutta ja tukevat kestäväää taloutta.
		+	Palveluprosessien uudistaminen ja kehittäminen sekä digitaalisten ratkaisujen, tekoälyn ja tiedolla johtamisen vahvistaminen tukevat toiminnan tuottavuutta ja resurssien vaikuttavaa kohdentamista tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.
Johtopäätös ja perustelut: Talousarvioesityksen painopisteet edistävät Kuopio 2035 -strategian tavoitteita erityisesti muutosvoimaisen työyhteisön kriittisten menestystekijöiden kautta. Lisäksi yhteiset palvelut tukevat toimialojen strategisten tavoitteiden täyttymistä valituissa painopisteissä.			

Vaikutukset ihmisiin (Ennakkoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.) Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia: Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki_X_Aikuiset___ Ikääntyneet___ Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi" Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistuminen tukee palvelujen laatua ja yhdenvertaista toteuttamista.
		+	Talouden tasapainon ja hankintojen kehittämisen avulla turvataan palvelujen järjestämisen edellytyksiä.

		+	Kuopion Tilapalvelut tukee toimialojen tarpeita järjestämällä toimintaa tukevia toimitiloja.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	+	Osallistava johtaminen ja hyvä työyhteisökulttuuri vahvistavat yhteisöllisyyttä ja ehkäisevät syrjintää.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	+	Tarjoamme kouluissa ja varhaiskasvatuksessa ravitsemussuositusten mukaista ruokaa sekä lisäämme lähiruoan osuutta. Toimenpide edistää terveellisiä ruokailutottumuksia ja tukee lasten ja nuorten hyvinvointia osana arkea.
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++ +	Työkykyä, mielen hyvinvointia ja työn kuormituksen hallintaa tukevat toimet edistävät henkilöstön terveyttä. Kaupungin toimitilat ovat terveellisiä ja turvallisia.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	++ + +	Lisää henkilöstön osallistumis-, vaikuttamis- ja tiedonsaantimahdollisuuksia. Omistajaohjauksen ja hankintojen kehittämisessä lisätään vuorovaikutusta eri sidosryhmien kanssa. Tietohallinto tukee palveluprosesseja avustamalla osallisuuden kehittämiseen.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Työkyvyn ja työssä jatkamisen tukeminen vahvistaa henkilöstön työssä pysymistä ja toimeentulon jatkuvuutta.
		+	Vakaa kuntatalous tukee palvelujen ja elinvoiman edellytyksiä.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	++ 0	Joustavat ja eri uravaihteita huomioivat käytännöt edistävät yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja hyvinvointierojen kaventamista. Kohtelee kuntalaisia yhdenvertaisesti eikä aiheuta merkittäviä vaikutuksia eri väestöryhmien välillä.

Johtopäätös ja perustelut

Talousarvioesityksen vaikutukset ihmisiin kohdistuvat merkittävilä osin kaupungin henkilöstöön. Kokonaisuus edistää terveyttä, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja työssä jatkamista sekä tukee välillisesti palvelujen laatua.

Laajemmin tarkasteltuna vaikutukset ihmisiin ovat pääosin välillisiä ja syntyvät kaupungin talouden kestävän johtamisen kautta. Toimenpiteillä pyritään turvaamaan palvelujen järjestämisen edellytykset koko kaupungissa.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	+	Taloudellisesti kestävä toiminta tukee lasten ja nuorten palvelujen järjestämisedellytyksiä
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	0	
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	0	
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	0	

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Talousarvioesityksen vaikutukset lapsiin ovat välillisiä. Esitys tukee lasten palvelujen rahoitus pohjan ja toiminnan jatkuvuutta, mutta ei kohdistu suoraan lapsiin tai nuoriin. Myönteisiä välillisiä vaikutuksia voi syntyä kun osaava ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa laadukkaat ja sujuvat palvelut. Perheystävällisyyden kehittäminen tukee henkilöstön työn perhe-elämän yhteensovittamista.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	+	Kestävä taloudenpito tukee palvelujen ylläpitämistä koko Kuopion kaupungin alueella.
		+	Tietohallinto edistää tietoliikenneinfran kehittymistä, joka tukee maaseudun palveluita.
		+	Kuopion Tilapalvelut huolehtii, että tilat vastaavat toimialojen tilatarpeita.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjäys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	+	Vaikuttavat hankinnat ja elinvoimaa tukeva talouspolitiikka parantavat yritysten toimintaedellytyksiä myös maaseutualueilla.
		+	Tietohallinto edistää tietoliikenneinfran kehittymistä, joka tukee maaseudun elinvoimaa.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	0	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	+	Hankintojen suunnittelussa huomioidaan markkinoiden toimivuus ja pk-yritysten osallistumismahdollisuudet.
		++	Edistetään tietoliikenneverkkojen kaupallista rakentamista käytettävissä olevilla keinoilla.
		+	Kaupungin toimialoille tarpeettomien ja käytöstä poistuvien toimitilojen myyminen alueen toimijoiden/yrittäjien käyttöön.
Johtopäätös ja perustelut Talousarvioesityksen vaikutukset maaseutuun ovat välillisiä. Mahdolliset vaikutukset syntyvät välillisestä kaupallisten toimijoiden ja asukkaiden ym. toimijoiden yhteistyötä kehittämällä. Kaupungin palvelutuotannosta vapautuvat tilat mahdollistavat esimerkiksi paikallista yritystoimintaa.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttämisen muutoksesta ta toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaistuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	Tilojen käyttäjien hyvinvoinnin ja viihtymisen edistäminen toimitilaratkaisuissa.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++	Ekologinen vastuullisuus ohjaa Kuopion Tilapalveluiden toimintaa.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	+	Hankintojen kehittämisessä voidaan edistää ympäristö- ja ilmastotavoitteiden huomiointia.
		++	Ekologinen vastuullisuus ohjaa Kuopion Tilapalveluiden toimintaa.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	+	Hankintojen vaikuttavuuden kehittäminen voi lisätä resurssiviisautta.
		+	Joustavat työskentelytavat ja henkilöstön lisääntyvä osaaminen sekä laitteiden tarkoituksenmukaiset pidemmät elinkaaret edistävät resurssiviisasta toimintaa ja luonnonvarojen tehokasta käyttöä.
		++	Ekologinen vastuullisuus ohjaa Kuopion Tilapalveluiden toimintaa.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	++	Huolehdimme kulttuurihistoriallisesti merkittävistä ja arvokkaasta rakennuskannasta. Osaltamme huolehdimme hyvästä kaupunkikuvasta.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	0	
Johtopäätös ja perustelut Talousarvioesityksen myönteiset vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon syntyvät pääosin hankintojen ohjauksen sekä toimitiloissa tehtävien ratkaisujen kautta. Lisäksi joustavat työskentelytavat edistävät kestävä työmatkaliikettä ja resurssien tehokasta käyttöä.			

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	++ + +	Vahvistaa henkilöstön osaamista, työhyvinvointia, työkykyä ja sitoutumista sekä lisää osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tekoälyn hyödyntäminen ja prosessien kehittäminen tukevat työn sujuvuutta. Eläköitymisiin varaudutaan ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla ja kohdentamalla resursseja uudelleen mahdollisten työtehtävien muuttuessa.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	++ ++	Parantaa pitkän aikavälin kustannustehokkuutta vähentämällä sairauspoissaoloista, vaihtuvuudesta ja rekrytoinneista aiheutuvia kustannuksia. Talouden tasapainotusohjelman toteuttaminen, investointien priorisointi, rahoituksen hallinta ja omistaja-arvon kehittäminen vahvistavat kaupungin taloutta.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++ ++ + +	Kehittää johtamista, tiedolla johtamista, osaamista ja teknologian hyödyntämistä, mikä tehostaa toimintaa ja parantaa palvelujen laatua. Talouden johtamisen, hankintatoimen ja sopimushallinnan kehittäminen lisää toiminnan vaikuttavuutta ja tuottavuutta. Toimialueiden toimintaprosessien tuottavuutta parantavien toimenpiteiden kehittämisen tukeminen digitaalisia ratkaisuja ja tekoälyä hyödyntämällä. Kuopion Tilapalveluiden talouden tasapainotustoimenpiteiden

			toteuttamisen yhteydessä huolehditaan toiminnan laadusta ja tuottavuudesta.
Johtopäätös ja perustelut Talousarvioesityksen vaikutukset ovat pääosin pitkäaikaisia. Kaupungin talouden arvioidaan vahvistuvan ja lisäksi toimenpiteet vahvistavat henkilöstön työkykyä, osaamista ja sitoutumista sekä parantavat tuottavuutta, palvelujen laatua ja kustannustehokkuutta.			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkaisuksista tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Hankintaohjelma vahvistaa markkinoiden huomioimista ja hankintojen vaikuttavuutta.
		+	Kaupungin toimialoille tarpeettomien ja käytöstä poistuvien toimitilojen myyminen alueen toimijoiden/yritysten käyttöön.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	+	Strateginen hankintatoimi voi lisätä kilpailua ja markkinoiden toimivuutta.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Työharjoittelupaikkoja tarjoamalla voidaan edistää työllisyyttä ja mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymistä.
4	Yritysten kehittämiseen	+	Julkiset hankinnat voivat kannustaa palvelujen ja ratkaisujen kehittämiseen.
5	Yritysten työvoiman saantiin	0	
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	
7	Yritysten asiakasvirtaan	0	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	++	Hankintaohjelman toimeenpano ja hankintojen kehittäminen parantavat yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin.
		++	Huolehdimme tasapuolisesta ja avoimesta kilpailutuksesta.
Johtopäätökset ja perustelut Talousarvioesityksen vaikutukset yrityksiin ovat pääosin myönteisiä. Erityisesti hankintatoimen kehittäminen tukee markkinoiden toimivuutta, yritysten osallistumismahdollisuuksia ja kaupungin elinvoimataavoitteita. Kuopion Tilapalvelut on tilaajaorganisaatio, joka hankkii monipuolisesti yritysten palveluja.			